

Till: Regeringskansliet (Klimat- och näringslivsdepartementet)

Epost:

kn.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia:

linn.hamstad@regeringskansliet.se

Datum: 2023.09.15

Ärendenummer: KN2023/03318

Förslag till vissa förenklingar i regelverket för prospektering

SveMin är branschorganisationen för gruvor, mineral- och metallproducenter i Sverige. SveMin representerar cirka 60 företag med drygt 15 000 anställda inom produktion, prospektering och teknik. Medlemsverksamheterna förekommer i hela landet. Metallgruvorna är lokaliserade till norra Sverige och Bergslagen medan kalkstensfyndigheterna främst finns på Gotland.

Svemins huvudsakliga synpunkter:

- 📌 SveMin tillstyrker att det införs en generell dispens för terrängkörning för undersökningsarbete som sker inom ramen för ett undersökningstillstånd.
- 📌 SveMin tillstyrker att djupborrning som sker inom ramen för ett undersökningstillstånd inte längre ska vara anmälningspliktigt enligt miljöprövningsförordningen.

Inledning

Prospektering är en avgörande förutsättning för en hållbar och bärkraftig gruvnäring. Utvinning av metaller och mineral förutsätter identifiering av mineralfyndigheter som är tekniskt och ekonomiskt möjliga att utvinna.

För att bedriva mineralprospektering krävs flera olika beslut som meddelas av flera olika myndigheter enligt flera olika lagstiftningar. Detta fragmenterade provningssystem leder till en onödigt tung administrativ börda för både prospektörer och handläggande myndigheter, utöver förlängda handläggningstider.

Mot denna bakgrund är det välkommet att det nu ges förslag på förordningsändringar som underlättar regelverket för prospektering. Förslagen innebär att provningen samordnas och förenklas, samtidigt som en adekvat bedömning av verksamhetens miljöpåverkan fortfarande tillförsäkras. Det vore önskvärt att ändringarna kan träda i kraft så snart som möjligt.

Närmare kommentarer om förslagen

Ändring i terrängkörningsförordningen

Områden som är aktuella för undersökningsarbete enligt minerallagen (prospektering) är ibland otillgängligt belägna och det är vanligt att det saknas vägar. Prospektörer behöver således ofta använda sig av fyrhjulingar samt andra terränggående fordon, exempelvis bandvagnar eller skogstraktorer.

För att bedriva prospektering krävs undersökningstillstånd enligt minerallagen. Idag gäller att undersökningsarbete endast får utövas i enlighet med en gällande arbetsplan. Arbetsplanen ska innehålla en redogörelse för det undersökningsarbete som planeras. Denna plan ska delges berörda markägare samt innehavare av särskild rätt, vilka har möjlighet att framställa eventuella invändningar. Genom denna process informeras alltså mark- och sakägare om planerade undersökningsarbeten och får möjlighet att påverka genomförandet. Frågor angående genomförandet av prospekteringsarbete hanteras även i det samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken som regelmässigt föregår prospekteringsarbete som inkluderar djupborrning. Länsstyrelsen kan i detta sammanhang besluta om villkor och begränsningar för att motverka skador på naturmiljön.

Det finns åtminstone ett län där det redan har införts generell dispens för terrängkörning i samband med prospekteringsarbete, men i de flesta län/regioner behöver prospektörer ansöka om dispens från terrängkörningsförbudet. Detta medför administrativt arbete för både prospektörer och handläggande myndigheter, samt att det behöver fattas ytterligare ett överklagbart beslut (som dessutom överklagas till förvaltningsrätten medan beslut enligt 12 kap. 6 § miljöbalken överklagas till mark- och miljödomstolen). Dispenskravet för terrängkörning vid prospektering innebär inte någon uppenbar miljönytta utan framstår som en onödig administrativ pålaga då länsstyrelsen alltför ofta kommer ha möjlighet att besluta om villkor och begränsningar för att motverka skador på naturmiljön. Svemin välkomnar därför att det införs ett undantag i terrängkörningsförordningen för prospekteringsarbete som sker inom ramen för ett undersökningstillstånd enligt minerallagen.

Svemin har inga synpunkter på förslagets närmare utformning.

Ändring i miljöprövningsförordningen

Det är beklagligt att det i miljöprövningsförordningen anges att djupborrning är anmälningspliktig utan att undantag görs för borrning som genomförs inom ramen för undersökningsarbete enligt minerallagen.

Kommuner har ibland svårt att hantera ärenden om djupborrning och det finns exempel på där hanteringen av anmälningar om djupborrning har dragit ut på tiden och bidragit till förseningar. Det är därför mer lämpligt att prospekteringsborrning hanteras genom samråd med länsstyrelsen enligt 12 kap. 6 § miljöbalken.

Det kan nämnas att Naturvårdsverket i en rapport från 2015¹ bedömt att djupborrning som sker inom ramen för ett undersökningstillstånd enligt minerallagen kan exkluderas från kravet på behovsbedömning enligt MKB-direktivet. Naturvårdsverket grundade sitt ställningstagande främst på att effekternas (av prospekteringsborrning) storlek och utbredning är mycket liten, att effekternas karaktär är av sådan art att de bedöms som oproblematiske ur miljö- och hälsosynpunkt, att effekterna inte har gränsöverskridande karaktär samt att effekternas intensitet och komplexitet är försumbara. I samma rapport bedömde Naturvårdsverket att djupborrning inte bör vara anmälningspliktig enligt 4 kap. 17 § miljöprövningsförordningen om det sker med stöd av ett undersökningstillstånd enligt minerallagen. Svemin delar Naturvårdsverkets bedömning.

Sammanfattningsvis tillstyrker Svemin förslaget om att djupborrning som sker inom ramen för ett undersökningstillstånd enligt minerallagen inte längre ska vara föremål för anmälningsplikt.

Stockholm, datum som ovan.

Maria Sunér

VD Svemin

Tobias Kluge

Branschjurist Svemin

¹ Redovisning av regeringsuppdrag "Prövning av miljöfarliga verksamheter och krav på bland annat upprättande av miljökonsekvensbeskrivning", Naturvårdsverket skrivelse 2015-06-25.